

הַלְכוּת צִיצִית סִימָן ח

טז באר הגוי'ה

ר בית יוסף, ש' תשי"ב
הרא"ש פ"ב ב סימן יג
מה"ס דמחנות מג.
ת הנה"ס סימני מהלכות
ציצית, א תרמ"ב ש"ס.

טליתו (ט"ז) שלא במתכוון ותוֹזַר ומתעטף, (ט"ח) צריך לברך, והוא שנפלה פלה, אכל אם לא נפלה פלה, (מ"א) ראף על פי (ט"ו) שנפלה רבה, אינו צריך לברך: טז. "הלן בטליתו בליילה, (מ"ב) צריך לברך עליו (ט"ז) בבקר אף אם לא פשטו. "יוטוב למשמש בו בשעת ברכה. וכן (מ"ג) יעשה מי שלובש טליתו קדם שיאיר תלוי (הגהות מיימוני בשם ספר התרומה, הסמ"ג וסמ"ק ומרדכי בהלכות תפילין): יז. "נתכנסה בבגד שהוא תיב בציצית ולא הטיל בו ציצית, בטל (כ) מציצות ציצית:

שערי תשובה

ס שנפלה, עין באר היטב, ומה שקנה בשם הלכות קטנות ומשנה הבקרה כ"ו, נראה דמרי שקנה להגיע להטלות בהלכות פחות מצדדים ושהם אמות והוא באותה חזק, ואם לא מוטב שישם למצני חזק, וכשילבש טלית לברך פריט. ומה שקנה בשם שיער קנסת הגדולה בהגהות אחרים עליו, עין שם דקדוקה למי שלא היה ידיו נקיות המבאר בסעיף י. ומה שקנה בענין פרישת הטלית על חזק וכלה, כתב בשבות יעקב, לקח טלית שאולה, עין שם שקנה שאפלו מאן ובספר האגדה חלק א פתב שבתגין בשביל צניעות לעלות לתורה או פהאי גרסא פסור. ובספר האגדה חלק א פתב שבתגין שבער והחזק מועטף בתחלה ואחר זה יאחו הפנה ירמשיכו עליו, ולפי שבמדינת איין נהגה זה, קצתו. וכתב בספר מצל מאש (המהגר) לספר אש דת) סימן יד שפעם אחת נתנו לו טלית להתעטף, וקדם העטיפה בא שמש בית הפנסת וחזק מיד באמר שבא בעל הטלית ובקש טליתו, ותן לו אחר, יש להסתפק אם צריך לברך שנית, ונביא שם מדין תרמ"ס אחר שנפל מיד, המבאר בספר דר, ומפל מקום העלה שפסק ברכות להקל:

באר היטב

(י"ח) שנפלה רבה, ט"ז חולק אפילו נפלה רבה צריך לחזור ולברך, והוא דתפילין אם נשטפו רבן ממקומן וצריך לחזור ולברך, עין שם. מי שלקח הטלית להתעטף בשתי ידיו, וכשהגהות הדין לצטף נשאר הטלית בידו האחת, אין צריך לברך שנית, שיער קנסת הגדולה בהגהות בית יוסף סימן ט. מי שנטל טלית להניחו וברך עליו, וקדם ששם הבקרה באבד מיד, ומשנה הבקרה חלק למקום הטלית וסימן הבקרה, הלכות קטנות חלק ב סימן קנב. מי שהיה מתפלל תפלת שמונה עשרה ונפל טליתו מעליו, ובעד שהיה מתפלל היחידה אחרים עליו, פשטם תפילתו ומשמש בציצית וברך, שיער קנסת הגדולה סימן י. במקום שהיה שמשליכין טלית על החתנים והפלות בעת חתונתם, צריך הסתן לברך על הטלית ברכת ציצית, עלת המיד וכן כתב השער קנסת הגדולה סימן ה, והיה לפי צדדי ימים המבארים בסימן זה במבאר שם, עין שם. ובתשובת גת תרד"ם חלק אחר חיים פלל א סימן כה חלק עליו וכתב דמאחר דהטלית שמשליכין על החתנים אינו אלא להגן ולא לברך ולחזקם, אין צריך לברך, עין שם. והמהגר יד אהרן סתור דבריו של המחבר גת תרד"ם ופסק דצריך לברך, וכן בעל הלכות קטנות חלק ב סימן כב פסק גם פן דצריך לברך, וכן כתב בתשובות שבות יעקב חלק ב סימן כג, וס"ס שם דלצאת כל הדעות יטל טלית שאולה, עין שם:

אף בליילה להראש, אם פן לא היה לה שעת פטור כלל, וכן כתב בספר זכרון להגאון מהר"י הכהן. ומגן אברהם כתב, טוב לפטר אותה בטלית גדול. ועין בשערי קנסת הגדולה שהצריך. פתוב בדרשת מהר"ם מתיץ, הישן בידם לא יסלק מעל הטלית קטן, רק יכסה בו בשעת שנה, וכשילובשו אין צריך לברך, וכן יוצא מפל הפסקות: (כ) מציצות ציצית. וציצית חובת גברא לענין זה שאם נתכנסה בטלית אז חל עליו החיוב, עין סימן יז:

באר הגוי'ה

שמוסם הגדל למולד ומתעטף בציצית, אם הטלית שאולה לא יברך עליו (וכדלקמן סימן יד פ"ט שם, עין שם בפשט פתוח). ואם הטלית הוא שלו, אם אחר התפלה בעת הפשיטה היה דעתו ללבוש ולא שהיה הרבה בנתיים, אין צריך לחזור ולברך אפילו היה שגוי מקום, כגון שהפילה היה בבית, ואם לא היה דעתו ללבוש, לא מהני אפילו המילה היה במקום התפלה. ואם הסירו סתמא, מהני באם נשאר עליו טלית קטן, אין צריך לחזור ולברך על הטלית גדול, ואם לאו, חוזר ומברך בכל גונו, ואם קפלו והניחו בתוך כיסו הרי כמו שפשט אותו בפרש על דעת שלא לחזור וללבוש, וצריך אחר כך לחזור ולברך בכל גונו:

משנה ברורה

היה בסתמא, לכן אמרינן דאם נשאר עליו טלית קטן עדן לא הסית דעתו מן המצוה, ובאם לאו, מסתמא הסית דעתו, אכל אם היה דעתו בפרש לחזור וללבוש מיד, אין צריך לחזור ולברך לשלובשו מיד אפילו אם לא נשאר עליו טלית קטן, וכן להפך לא מהני הטלית קטן, וכמו שכתבנו למעלה. ונראה דאם פשט אותו בתוך התפלה, אפילו בסתמא, הוי כמו שפשט אותו על דעת לחזור, וכן אם קפלו והניחו בתוך כיסו הוי כמו שפשט אותו בפרש על דעת שלא לחזור: **טז (מ"ב) שלא במתכוון.** אפילו למה דפסקנן דבהסיר טליתו על דעת להחזירו אין צריך לברך, כזה גרע יותר, דהא (ט"ו) נפלה בלא דעת ואזדא לה מצותה, ואפילו (ט"ז) נשאר עליו טלית קטן לא מהני: **(מ"ג) צריך לברך.** אפילו אם (ט"ז) לובשו מיד. ואם נפל ממנו באמצע תפלת שמונה עשרה והתזיריהו אחרים עליו, (ט"ח) כשיסם תפלת שמונה עשרה עשה למשמש בציצית ויברך: **(מ"א) אף על פי שנפלה רבה.** הש"י ואלהיה רבה תולקין על זה, וגם הגר"א מצדד לדברי הש"י. ולכלי עלמא אם נפל מעל כל הגוף אף על פי שנשאת בידו (ט"ו) צריך לברך, דאזדא לה מצותה, שעקר מצות עטוף הוא בגונו. אם ברה על הטלית ונפל מידו קדם שנשעטף בו והגביהו ולבושו, (ט"ז) אין צריך לברך שנית. ואפילו נפסלו אז ציציותיו והיה לו ציצית מזמנים ותקנם מיד, (ט"ח) אין צריך לברך שנית, דכיון שעדין לא עשה מצותו לא הסית דעתו וקמו בתפילין לקמן בסימן כה סעיף יב. עין שם פ"ט סיף קטן יב. ומי שלקח טלית להתעטף בו והתחיל לברך עליו, וקדם שסם תברכה לקחתו ממנו, ותפילין לפניו, יכול לסיים תברכה, אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין, ויוצא בזה והלכות קטנות סימן קנב והאצות החיים הקדים עמו להלכה]: **טז (מ"ב) צריך לברך.** דקימא לן לילה לא זמן ציצית הוא והני הפסק. (ט"ז) ויש תולקין בזה, כיון דקטנות יום תיב אף בליילה לדעת מקצת הפוסקים, וכדלקמן בסימן יח, ופסק ברכות להקל. ומכל מקום נכון לכתב לפטר אותה בטלית גדול. וכל זה כל זמן שלא פשטו, אכל אם פשטו על דעת שלא ללבוש תכף, צריך לברך אחר כך לשלובשו לכלי עלמא. ומכל מקום (ט"ז) לכתחלה אין נכון לצשות עצה זו כדי שיתחייב בברכה לכלי עלמא, משום ברכה שאין צריכה לדעת הפוסקים. הישן בידם (ט"ח) שנת הצהרין ומסיר מעליו הטלית קטן, יש דעות בין הפוסקים אם זה בכלל הסת הדעת, על פן מהנכון שעל כל פנים יכסה בו בשעת השנה, וכשילובשו אחר כך אין צריך לברך לכלי עלמא: **(מ"ג) יעשה.** עין פ"ט שכתב דהא וכן אינו מדקדק, דכזה צריך מדינא למשמש בבקר כשהוא מברך על הטלית:

יז (מ"ד) מציצות ציצית. דציצית חובת גברא לענין זה, שאם נתכנסה בטלית אז חל עליו החיוב. עין סימן יז:

שער הציצין

טז (ט) מגן אברהם: (י) פשוט: (מ) בית יוסף: (נ) שער קנסת הגדולה: (פ) מגן אברהם: (ס) אלהיה רבה בשם שער קנסת הגדולה, חתמה על באר היטב שלא השתק וכן ראשית דבריו: (סג) ארצות החיים: **טז** (כ) ב"ח ופ"י ואלהיה רבה: (כד) פרי מגדים: (כס) שער קנסת הגדולה בשם חר"ם מיון:

לוח עמוד הידוע: יום ו יג סימן תשעב - שב"כ יד אידי תשעז - יום א כג ניסן תשעב - יום ב כט אדר תשעז - יום ג ה אדר ב תשעב